

ODPIS

Sygn. akt VIII U 3311/15

WYROK

W IMIENIU

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy w Poznaniu VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie : Przewodniczący SSR del. do SO Maciej Nawrocki

Protokolant st. prot. sąd. Magdalena Pelz

po rozpoznaniu w dniu 17 maja 2016 r. w Poznaniu

odwołania **S. K.**

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

z dnia 15 września 2015r., znak: (...)

w sprawie **S. K.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O.

o emeryturę

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje odwołującemu prawo do emerytury w wieku obniżonym z tytułu pracy w warunkach szczególnych od dnia 30 lipca 2015 roku

/-/ Maciej Nawrocki

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 15 września 2015 r., znak (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w O., na podstawie ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015 r., poz. 748 ze zm.; dalej: ustawa emerytalno-rentowa) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983 r., Nr 8, poz. 43), po rozpoznaniu wniosku złożonego w dniu 13 lipca 2015 r., odmówił S. K. prawa do emerytury.

W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wnioskodawca wykazał 28 lat, 7 miesiąc i 13 dni okresów składkowych. Ponadto uwzględniono do stażu pracy w szczególnych warunkach 3 lata, 7 miesięcy i 25 dni, przypadające w okresie od 24 maja 1989 r. do 30 listopada 1989 r. z tytułu zatrudnienia w Krajowej (...)w P. (6 miesięcy, 8 dni) oraz w okresie od 15 stycznia 1990 r. do 28 lutego 1993 r. z tytułu wykonywania pracy w Komendzie (...)w Ś., Jednostka (...) w Ś. (3 lata, 1 miesiąc, 17 dni). Natomiast nie zaliczono do pracy w szczególnych warunkach okresu od 1 marca 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. z tytułu zatrudnienia w (...) S.A. (...) w Ś., ponieważ ze świadectwa wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 września 1999 r. nie wynika, czy zakład był prywatnym przedsiębiorstwem. Jako przedsiębiorca państwowy wystawiając świadectwo pracy w szczególnych warunkach zakład winien określić charakter pracy ściśle według rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. oraz stanowisko pracy ściśle według

przepisów resortowych, a jako przedsiębiorca prywatny winien określić tylko charakter pracy według rozporządzenia Rady Ministrów. Wobec powyższego organ rentowy stwierdził, iż wnioskodawca nie wykazał co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. /vide decyzja w aktach ZUS/

Dnia 5 października 2015 r., w formie i terminie przewidzianym prawem, **S. K.** złożył odwołanie od powyższej decyzji, wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do emerytury.

Uzasadniając odwołujący podniósł, iż w okresie od 4 października 1978 r. do 31 marca 1980 r. pracował jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony w Przedsiębiorstwie (...) w P.. W takim samym charakterze odwołujący pracował również w okresie od 8 kwietnia 1980 r. do 23 maja 1989 r. w Spółdzielni Pracy (...) w P. i w czasie od 1 marca 1993 r. do 15 września 1999 r. w (...) S.A. P. (...). /vide odwołanie k. 2-3 akt/

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy przytoczył argumentację prawną i faktyczną zaprezentowaną w zaskarżonej decyzji oraz wniósł o oddalenie odwołania. /vide odpowiedź na odwołanie k. 4 akt/

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

S. K. urodził się dnia (...) Nie jest członkiem OFE.

Odwołujący legitymuje się okresem ubezpieczenia wynoszącym na dzień 31 grudnia 1998 r. 28 lat + 1 m-c + 13 dni okresów składkowych.

Wnioskiem z dnia 13 lipca 2015 r. odwołujący zwrócił się o przyznanie prawa do emerytury przy obniżonym wieku emerytalnym i to z tytułu wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Do wniosku dołączył m.in.:

- świadectwo pracy z dnia 31 marca 1980 r. wystawione przez Przedsiębiorstwo (...), w którym wskazano, iż był zatrudniony od 4 października 1978 r. do 31 marca 1980 r. jako kierowca,
- świadectwo pracy z dnia 23 maja 1989 r. sporządzone przez (...) w P., w którym podano, iż pracował od 8 kwietnia 1980 r. do 23 maja 1989 r. na stanowisku kierowcy,
- świadectwo pracy z dnia 15 września 1999 r. wystawione przez (...) S.A. P. (...), w którym wskazano, iż pracował od 1 marca 1993 r. do 15 września 1999 r. jako kierowca eksploatacyjny. Pracodawca zaznaczył także, iż S. K. w okresie zatrudnienia wykonywał pracę w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jako kierowca samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, tj. na stanowisku wymienionym w wykazie A, dział VIII, poz. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.,
- świadectwo wykonywania prac w szczególnych warunkach z dnia 15 września 1999 r., sporządzone przez (...) S.A. P. (...), w którym podano, że był zatrudniony od 1 marca 1993 r. do 15 września 1999 r., w tym w okresie od 1 marca 1993 r. do 15 września 1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony na stanowisku kierowcy eksploatacyjnego wymienionym w wykazie A, dział VIII, pkt 2.

Decyzją z dnia 15 września 2015 r. organ rentowy odmówił odwołującemu przyznania prawa do emerytury, ze względu na brak wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

dowód: wniosek i decyzja w aktach organu rentowego

W okresie od 4 października 1978 r. do 31 marca 1980 r. S. K. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) w P. na stanowisku kierowcy w pełnym wymiarze czasu pracy. W przedsiębiorstwie były tylko samochody ciężarowe i jedna N..

Odwołujący miał do dyspozycji samochód ciężarowy marki S. z przyczepą, którym jeździł w transporcie krajowym. Były to wyjazdy 2-3-dniowe. W przypadku naprawy samochodu, kierowca otrzymywał inny.

W Przedsiębiorstwie (...) w P. pracowali jako kierowcy także J. K. (od 11 października 1976 r. do 30 czerwca 1988 r.) i A. G. (od 20 lutego 1970 r. do 28 lutego 1974 r.)

dowód: akta osobowe odwołującego (k. 29) i świadka J. K. (k. 52); akta emerytalne świadka A. G. (k. 35-36); zeznania świadków: J. K. (k. 54v-55), A. G. (k. 55v); zeznania odwołującego (k. 56v-57)

Natomiast w okresie od 8 kwietnia 1980 r. do 23 maja 1989 r. odwołujący pracował w (...) w P.. Z dniem podjęcia zatrudnienia powierzono mu obowiązki kierowcy, w związku z czym otrzymał on pisemny zakres czynności, kontroli i odpowiedzialności kierowcy samochodu ciężarowego. Ujęto w nim obowiązki i czynności w odniesieniu do obsługi codziennej i technicznej pojazdu, do przygotowań przed wyjazdem obsługiwany pojazdem, do eksploatacji pojazdu, rozliczenia się z wykonanego zadania, a także zakres odpowiedzialności i zakazy. W spółdzielni pracowało około 20 kierowców i było od 10 do 15 pojazdów. Było również kilka Ż. i N., ale jeździli nimi kierowcy którzy nie posiadali uprawnień na samochody ciężarowe.

S. K. jeździł samochodem marki S. i J.. Wyjeżdżał w trasy na terenie kraju, ale na okres 5 dni. W związku z tymi wyjazdami otrzymywał delegacje. Tylko raz zdarzyło się, że odwołujący zastępował kolegę i wówczas prowadził Ż..

W (...) w P. pracowali jako kierowcy samochodów ciężarowych także B. K. (w latach 1988-1989) i A. G. (od 1 września 1975 r. do 10 sierpnia 1985 r.) Dnia 12 marca 2009 r. pracodawca wystawił A. G. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazano, iż w okresie od 1 stycznia 1980 r. do 12 sierpnia 1985 r. stale i w pełnym wymiarze godzin pracy wykonywał pracę kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony na stanowisku kierowcy samochodu ciężarowego wymienionym w dziale VIII poz. 2 pkt 1.

dowód: akta osobowe odwołującego (k. 31) i świadka B. K. (k. 50); akta emerytalne świadka A. G. (k. 35-36); zeznania świadków: B. K. (k. 55), A. G. (k. 55v); zeznania odwołującego (k. 56v-57)

W okresie od 1 marca 1993 r. do 15 września 1999 r. odwołujący był zatrudniony w (...) S.A. Pekaes (...). Odwołujący jeździł samochodem F. (...). W firmie było od 120 do 130 samochodów ciężarowych – samochody z przyczepami i ciągniki siodłowe z naczepami. W dziale zaopatrzenia był Ż., ale do niego był przypisany inny kierowca. Odwołujący obsługiwał trasy po całej Europie, a wyjazd trwał od 2 do 3 tygodni. W najdalszą trasę odwołujący jechał do K..

W spółce pracowali jako kierowcy eksploatacyjni także świadkowie A. G. (od 12 sierpnia 1985 r. do 26 listopada 1999 r.) i W. K. (od 1 sierpnia 1979 r. do 30 czerwca 1991 r.). Dnia 26 listopada 1999 r. pracodawca wystawił świadkowi A. G. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, iż zatrudniony w okresie od 12 sierpnia 1985 r. do 26 listopada 1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony na stanowisku kierowcy eksploatacyjnego wymienionym w wykazie A, dział VIII, pkt 2. Dnia 22 września 1999 r. pracodawca wystawił świadkowi W. K. świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach, w którym wskazał, iż zatrudniony, w którym wskazał, iż zatrudniony w okresie od 1 sierpnia 1979 r. do 22 września 1999 r. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace kierowcy samochodu ciężarowego o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony na stanowisku kierowcy eksploatacyjnego wymienionym w wykazie A, dział VIII, pkt 2.

dowód: akta osobowe odwołującego (k. 14) i świadków (k. 14); akta emerytalne świadka A. G. i W. K. (k. 35-36); zeznania świadków: A. G. (k. 55v), W. K. (k. 56); zeznania odwołującego (k. 56v-57)

Odwołujący uzyskał prawo jazdy kategorii A i B w dniu 7 kwietnia 1975 r., kategorii C w dniu 3 sierpnia 1978 r., kategorii D w dniu 16 lipca 1984 r., kategorii BE/CE w dniu 29 marca 1984 r. i kategorii DE w dniu 1 lipca 1999 r.

dowód: dokument prawa jazdy odwołującego odczytany na rozprawie (k. 56v-)

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie zgromadzonych dokumentów, zeznań świadków oraz zeznań odwołującego.

Sąd uznał za wiarygodne w całości **dokumenty** zabrane w aktach organu rentowego oraz aktach sprawy albowiem zostały one sporządzone przez kompetentne organy, w zakresie przyznanych im upoważnień i w przepisanej formie. W szczególności Sąd uznał za w pełni wiarygodne dokumenty dotyczące zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) w P., w (...) w P. oraz w (...) S.A. P. (...) znajdujące się w aktach sprawy. Autentyczność i wiarygodność dokumentów nie była kwestionowana przez strony, a Sąd nie znalazł podstaw, by czynić to z urzędu zatem na dokumentach tych oparto ustalenia faktyczne.

Sąd uznał za spójne i konsekwentne **zeznania świadków** J. K., B. K., A. G. i W. K.. Świadczyli potwierdzili fakt pracy odwołującego jako kierowcy samochodu ciężarowego o masie powyżej 3,5 tony, stale i w pełnym wymiarze czasu pracy w okresach od 4 października 1978 r. do 31 marca 1980 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P., od 8 kwietnia 1980 r. do 23 maja 1989 r. w (...) w P. i od 1 marca 1993 r. do 15 września 1999 r. w (...) S.A. Pekaes (...). Świadek J. K. zapamiętał, iż odwołujący został przyjęty do pracy w Przedsiębiorstwie (...) w miejsce jego kolegi, który przeszedł na rentę i otrzymał do dyspozycji samochód S.. Ponadto przesłuchani świadkowie potwierdzili, że w okresach zatrudnienia w w/w zakładach widywali odwołującego w trakcie wykonywanych przez niego obowiązków, tj. jak kierował samochodem ciężarowym. Świadczyli także, iż odwołujący w tym czasie obowiązki kierowcy wykonywał w pełnym wymiarze czasu pracy.

Za w pełni wiarygodne Sąd uznał **zeznania odwołującego**, które tworzyły zwartą i logiczną całość oraz korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym zgromadzonym w niniejszej sprawie, w tym z dokumentami oraz zeznaniami przesłuchanych świadków. W sposób przekonywujący i rzeczowy odwołujący wyjaśnił na czym polegała jego praca jako kierowcy samochodu ciężarowego.

Sąd zważył, co następuje:

Przyznawanie emerytur dla osób urodzonych tak jak odwołujący po 31 grudnia 1948 r. reguluje art. 184 ustawy emerytalno - rentowej.

Zgodnie z tym przepisem emerytura przy obniżonym wieku przysługuje ubezpieczonym, którzy łącznie spełnią poniższe wymogi:

- mężczyzna osiągnie wiek lat 60,
- w dniu wejścia w życie ustawy, czyli na dzień 1.01.1999 r. posiada:
 - a) okres składkowy i nieskładkowy w ilości co najmniej 25 lat,
 - b) z czego co najmniej przez 15 lat wykonywał pracę w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze
- nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego, a jeżeli przystąpił – złoży wniosek o przekazanie zgromadzonych środków na rachunku za pośrednictwem Zakładu na dochody budżetu państwa.

Bezsporne w niniejszej sprawie było to, iż:

1. odwołujący w dniu 30 lipca 2015 r. ukończył 60 lat,
2. na dzień 1.01.1999 posiada 25 lat stażu ubezpieczeniowego,
3. nie przystąpił do OFE.

Sporne natomiast w sprawie było to, czy odwołujący legitymuje się 15 letnim stażem pracy w warunkach szczególnych – organ rentowy nie uznał bowiem okresu zatrudnienia od 1 marca 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. P. (...) w

Ś.. Natomiast poza sporem pozostawało to, iż odwołujący udowodnił 3 lata, 7 miesięcy i 25 dni pracy w szczególnych warunkach, przypadające w okresie od 24 maja 1989 r. do 30 listopada 1989 r. z tytułu zatrudnienia w Krajowej Państwowej (...) w P. oraz w okresie od 15 stycznia 1990 r. do 28 lutego 1993 r. z tytułu wykonywania pracy w Komendzie (...)w Ś., Jednostka (...) (...) w Ś..

Zatrudnienie w szczególnych warunkach czy w szczególnym charakterze interpretuje się tak, jak to było wymagane w przepisach dotychczasowych do nabycia emerytury w obniżonym wieku. Przepisami dotychczasowymi w rozumieniu art. 184 ust. 1 pkt 1 ustawy emerytalno-rentowej jest rozporządzenie z dnia 7.02.1983 r. wraz z załącznikiem.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia z dnia 7.02.1983 r. okresami pracy, uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu, są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Zgodnie z § 1 ust. 1 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r. – rozporządzenie stosuje się do pracowników wykonujących prace w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, wymienione w § 4-15 rozporządzenia oraz w wykazach stanowiących załącznik do rozporządzenia, zwanych dalej "wykazami".

Zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r., okresy pracy w szczególnych warunkach, na podstawie posiadanej dokumentacji, stwierdza zakład pracy w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach lub w świadectwie pracy. Jednakże, judykatura pozwala na dowodzenie w inny, niż wskazany w § 2 ust. 2 rozporządzenia, że praca była wykonywana w szczególnych warunkach. Jak bowiem wskazał Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 27 maja 1985 r. III UZP 5/85, LEX nr 14635 w postępowaniu przed okręgowymi zakładami pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno-rentowe dopuszczalne jest przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków na okoliczność zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, jeżeli zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia z zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu pracy lub zniszczenia dokumentów dotyczących takiego zatrudnienia. Przeprowadzenie dowodu z zeznań świadków nie jest dopuszczalne w postępowaniu przed organem rentowym (teza powołanej uchwały SN). Jak wskazał bowiem Sąd Najwyższy w uzasadnieniu uchwały z dnia 27 maja 1985 r., Sąd jest uprawniony do przeprowadzenia dowodu ze świadków na okoliczność takiego zatrudnienia – jeżeli okaże się, że jest to konieczne dla wszechstronnego wyjaśnienia okoliczności sprawy. Dowód z zeznań świadków podlega ocenie Sądu na tle okoliczności sprawy i treści zebranego materiału dowodowego. Nie można bowiem – podkreśla SN – przypisać ustawodawcy zamiaru, ażeby tak istotne kwestie, mające wpływ na ustalenie prawa do świadczeń emerytalno – rentowych, powierzył tylko zakładom pracy, skoro jest notoryjnie znane, że zakłady pracy często nie posiadają dokumentacji z uwagi na upływ czasu, reorganizację lub zniszczenie z innych przyczyn. Prowadziłoby to w wielu przypadkach do przyznania pracownikom, którzy byli zatrudnieni w warunkach szczególnych lub w szczególnym charakterze, zaniżonych świadczeń, a nawet pozbawienia świadczeń. Podobny pogląd wyraził Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 21 września 1984 r. III UZP 48/84, LEX nr 14630 oraz w uchwale z dnia 10 marca 1984 r., III UZP 6/84, LEX nr 14625: „okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przewidziane rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze mogą być ustalane w postępowaniu odwoławczym także innymi środkami dowodowymi niż dowód z zaświadczenia zakładu pracy.”

Dla oceny, czy pracownik pracował w szczególnych warunkach, nie ma istotnego znaczenia nazwa zajmowanego przez niego stanowiska, tylko rodzaj powierzonej mu pracy. Praca w szczególnych warunkach to praca wykonywana stale (codziennie) i w pełnym wymiarze czasu pracy (przez 8 godzin dziennie, jeżeli pracownika obowiązuje taki wymiar czasu pracy) w warunkach pozwalających na uznanie jej za jeden z rodzajów pracy wymienionych w wykazie stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r. (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 22.01.2008 r., I UK 210/07; z 06.12.2007 r., III UK 66/07; z 04.10.2007 r., I UK 111/07; z 19.09.2007 r., III UK 38/07; z 14.09.2007 r., III UK 27/07).

Na podstawie zgromadzonych dokumentów, w szczególności akt osobowych odwołującego oraz na podstawie zeznań świadków i odwołującego Sąd ustalił, że odwołujący pracując na stanowisku kierowcy w okresie – nieprzerwanie – od 4 października 1978 r. do 31 marca 1980 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P., od 8 kwietnia 1980 r. do 23 maja 1989 r. w (...) w P. i od 1 marca 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A.P. (...) wykonywał pracę w warunkach szczególnych określonych w Dziale VIII W transporcie i łączności, pod poz. 2 prace kierowców samochodów ciężarowych o dopuszczalnym ciężarze całkowitym powyżej 3,5 tony, specjalizowanych, specjalistycznych (specjalnych), pojazdów członowych i ciągników samochodowych balastowych, autobusów o liczbie miejsc powyżej 15, samochodów uprzywilejowanych w ruchu w rozumieniu przepisów o ruchu na drogach publicznych, trolejbusów i motorniczych tramwajów, wykazu A stanowiącego załącznik do rozporządzenia z dnia 07.02.1983 r.

Powyższe oznacza zatem to, iż odwołujący spełnił trzeci z warunków przyznania prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym, czyli 15 lat pracy w warunkach szczególnych, uwzględniając okresy:

- od 4 października 1978 r. do 31 marca 1980 r. w Przedsiębiorstwie (...) w P. (1 rok + 5 m-cy + 27 dni),
- od 8 kwietnia 1980 r. do 23 maja 1989 r. w (...) w P. (9 lat + 1 m-c + 16 dni),
- od 24 maja 1989 r. do 30 listopada 1989 r. w Krajowej Państwowej (...) w P. (0 lat + 6 m-cy + 6 dni),
- od 15 stycznia 1990 r. do 28 lutego 1993 r. w K. Rejonowej(...)w Ś., Jednostka (...) (...) w Ś. (3 lata + 2 m-ce + 14 dni),
- od 1 marca 1993 r. do 31 grudnia 1998 r. w (...) S.A. P. (...) (5 lat + 10 m-cy + 0 dni)

łącznie – 20 lat, 2 miesiące, 3 dni.

Przy ustaleniu, że odwołujący wykazał 15 lat pracy w warunkach szczególnych orzeczono jak wyroku na podstawie w/w przepisów i art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. i przyznano mu prawo do wcześniejszej emerytury od 30 lipca 2015 r., tj. od ukończenia wieku 60 lat. (art. 100 ust. 1 i art. 129 ust. 1 ustawy emerytalno-rentowej).

/-/ Maciej Nawrocki